SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 103. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 2, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ЧЕРВНЯ 1988 Ч. 103 РІК XCV

В АМЕРИЦІ БУДЕ ВІДКРИТО ЩЕ ОДИН ПАМ'ЯТНИК КОБЗАРЕВІ

Трой, Н. Й. — Тут у неділю, 5-го червня, о 12-ій годині на площі імени Т. Шевченка (ріг 3-ої і 4-ої вулиць у північному Трої) відбудеться урочисте відкриття і посвячення пам'ятника Тарасові Шевченкові. Цей ще один пам'ятник Великому Кобзареві на вільній землі Вашінгтона буде відкрито заходами Громадського комітету побудови пам'ятника Т. Шевченкові.

Пам'ятник посвятить о. декан Т. Гуманицький. У церемонії візьме участь духовенство Православної та Католицької Церков. На відкритті виступить з промовою колишній в'язень совєтських концтаборів Раїса Руденко. Учениця Таня Мандзій віддеклямує поему „Розрита могила", а хор парафії св. Миколая заспіває невмирущий Шевченків „Заповіт".

Святочний бенкет відбудеться у ресторані італійського центру, 1450, 5-та вулиця. На бенкеті доповіді виголосять письменник Микола Руденко та о. В. Пашко. Відтак Марія Бойчук продеклямує „Послання" Т. Шевченка, а популярний ансамбль „Гомін степів" виступить з цікавою програмою, присвяченою Великому Кобзареві.

Христина Колодій-Чеслі та мгр В. Літинський, господарі бенкету, прочитають привіти, які надійшли з нагоди цієї важливої для українців Америки події.

Привіти і пожертви можна надсилати на адресу: T. Shevchenko Memorial Committee, 455 Third St., Troy, N.Y. 12180.

Варто при цій нагоді згадати, що в той час, як в українському місті Львові досі нема пам'ятника Т. Шевченкові, на американській землі буде відкрито ще один пам'ятник Пророкові.

Федеральні урядовці щедро жертвують на ЗУАДК

Філядельфія (М.Б-й). — У 1987 році федеральні урядовці ЗСА, а радше українці, **які працюють в федеральних установах**, пожертвували на потреби Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) суму 10,000 дол.

Внизу подаємо список осередків, в яких згадані працівники вплатили свої пожертви на ЗУАДК через **Combined Federal Campaign** (CFC): Вашінгтон — 6,716.92 дол., Філядельфія — 654.81, Клівленд — 488.60, Омага — 236.83, Балтимор — 221.96, Ню Йорк — 167.67, Тампа, Фла. — 117.58, Дітройт — 115.87, Ст. Пол — 110.75, Олбані — 84.93, Норфок, Ва. — 48.30, Оклагома Сіті — 41.50, Ричмонд, Ва. — 16.59 дол.

Виконали „Суїту Курилика" в Крайовому центрі

Оттава, Онт. (С. Яворський). — У понеділок, 15-го травня ц.р., тут в оперній залі Крайового центру мистецтв відбувся заключний концерт сезону 1987-88 року Оттавської симфонічної оркестри.

В програмі концерту були оркестрові твори Бернстіна, Чайковського, Сібеліюса, Равеля та сучасного канадського композитора українського походження, Юрія Фіяли.

Твір Юрія Фіяли, під назвою „Суїта Курилика", який був виконаний на концерті, був написаний в 1982 році на замовлення Українського Альбертського Товариства Збереження Культури. Прем'єра цієї суїти відбулася в Едмонтоні в 1985 році. Грала Едмонтонська симфонічна оркестра під дириґуванням її мистецького керівника, Урі Маєра.

Цей твір є включений в антологію Ю. Фіяли, яка була випущена міжнародним відділом канадської радіомовної корпорації Сі-Бі-Сі в березні минулого року.

Це було перше виконання „Суїти Курилика" в столиці Канади. Важливу ролю у виконанні цього твору відіграла фірма Терон Інтернешенел, яка була його спонзором, присвятивши цей твір Тисячоліттю Християнства в Україні.

Дириґував оркестрою постійний дириґент Оттавської симфонічної оркестри, Браян Лов.

Науковою конференцією, концертом і бенкетом Ню Джерзі закінчить відзначування Тисячоліття

Нюарк, Н. Дж. — Стейтовий Діловий Комітет відзначування Тисячоліття Хрищення України заплянував три імпрези на суботу і неділю, 15-го і 16-го жовтня ц.р., щоб гідно закінчити Ювілейний Рік Тисячоліття.

В суботу, 15-го жовтня, відбудеться цілоденна наукова конференція на університеті Ратґерс в Ню Бранзвику, присвячена Тисячоліттю. На конференції будуть розглянені розвиток, проблеми і мартирологія Українських Церков на протязі тисячоліття до сучасного стану включно. На конференції виголосять доповіді відомі знавці-науковці. Конференцію співспонзорує Ратґерський університет і Нюджерзький комітет гуманітарних наук, який на ціль конференції дав відповідну дотацію. Конференція відбудеться в приміщенні „Зіммерлі" музею, на розі вулиць Джордж і Гамилтон. В часі конференції в приміщенні музею відбудеться виставка українського релігійного мистецтва.

В день конференції, вечором о год. 8:30 відбудеться концерт релігійної музики в каплиці „Вурґіз" на Даґлас кемпусі. В концерті візьме участь чоловічий хор „Прометей" з Філядельфії і ансамбль камерної музики „Нова". Вступ на наукову конференцію вільний, а на концерт за добровільними датками.

В неділю, 16-го жовтня, відбудеться бенкет із мистецькою програмою з нагоди закінчення ювілейних святкувань Тисячоліття Хрищення України у стейті Ню Джерзі. В бенкеті візьме участь губернатор стейту, українські владики, духовенство і українські та чужинецькі запрошені гості. Бенкет відбудеться о годині 3-ій по полудні, в Аспен Готель Менор, 808 Стейт Гайзей ч. 46 в Парсіппані, Н. Дж.

Конференція УВАН Канади відбудеться у Віндзорському університеті

Віндзор, Онт. — В часі цьогорічного з'їзду канадських учених (т.зв. Кенедієн Лернед Сосаєтіс), який відбудеться тут у Віндзорському університеті, УВАН Канади присвятила свою конференцію „Рокові 1918 в Україні і Канаді".

Конференція відбуватиметься в трьох сесіях: ранній, пообідній та вечірній. В конференції візьме участь десять запрошених доповідачів. Зі ЗСА прибудуть: д-р Тарас Гунчак, д-р Василь Маркусь, д-р Володимир Жила, д-р Г. Колодій, д-р Богдан Чопик.

На конференції будуть обговорені суспільно-політичні та культурні процеси в Україні, Канаді та діяспорі того часу. Доповіді і дискусії будуть вестись в мовах англійській і українській та відбуватимуться в Музичному будинку Віндзорського університету, ч. 139. Початок — год. 9-та вранці в суботу, 11-го червня ц.р. Гості, які бажають відвідувати сесії, повинні зголоситись на число тел.: 966-2348, щоб забезпечити собі догідне місце. Вступ вільний.

Для обзнайомлення з подіями 1918 року УВАН видала в англійській мові памфлет „1918 in Ukraine and Canada in the Era of National Revolutions".

Слід відмітити, що в 1918 році була зорганізована декретом української держави Українська Академія Наук, від якої УВАН у вільному світі веде свої початки. Цій темі буде присвячена окрема доповідь на цій конференції.

Л. Наврозов остерігає

Ню Йорк (Р. Голіят). — У п'ятницю, 20-го травня ц.р. тут в Гілтон готелі на форумі Республіканського консервативного клюбу східнього Ню Йорку кількасот осіб мали нагоду вислухати цікаву доповідь Лева Наврозова, синдикального журналіста й знавця совєтської колоніяльної імперії.

Його доповідь попередили ряд бесідників, які у своїх заввагах висловили свої критичні погляди у відношенні до американського лібералізму і засобів масової інформації. Головний редактор „Ню Йорк Сіті Трибюн" згадав про важливу працю цього консервативного щоденника, на сторінках якого вперше писалося про становище Єгора Лігачова, а зараз вперше на сторінках американської преси згадується про появу нової „зірки", якій на ім'я Лєв Зайков. Прочитано привіти для газети від віцепрезидента Джорджа Буша, Джін Киркпатрик і мейора Едварда Кача.

Відтак Беррі Фарбер, відомий зі своєї радіопрограми, згадуючи про совєтську систему, сказав, що коли б совєти зайняли пустиню в Африці, то в скорому часі вони спроваджували б пісок з Америки. Він попросив присутніх, щоб піднесли руку ті, що мають досвід з комуністичною тиранією і біля сто осіб піднесли руки

(Закінчення на стор. 3)

КИЇВЛЯНИ ВСЕ ЩЕ ЖИВУТЬ У СТРАХУ ПЕРЕД РАДІЯЦІЄЮ

Київ. — Кореспондентка газети „Ню Йорк Таймс" у Москві Фелиситі Беррінджер знову надрукувала у числі з 23-го травня ц.р. цікаву своїм змістом статтю на тему нуклеарної катастрофи у Чорнобилі і страху киян та взагалі населення України, перед нуклеарною радіяцією, два роки після вибуху на четвертому нуклеарному реакторі, який викликав тоді і викликає сьогодні різні думки не тільки про саму небезпеку перед радіяцією, але також про втрату майна, довгої розлуки дітей з родичами і неспокій душі про завтрашні дні.

Населення столиці України, — пише Беррінджер, — не зважаючи на запевнення офіційних речників уряду і компартії, переконане про наявність радіоактивности не тільки в Києві, але на цілій території України, Білорусії й інших сусідніх країн Східньої Европи. Молоді подружжя застановляються чи розводити їм сім'ю, серед населення ходять різні поголоски про нечувані досі в Укріні хвороби тощо. Лікарі, правдоподібно за наказом згори, називають часто такий стан „радіофобією", але для населення такі кпини не служать переконуючим арґументом, а Чорнобиль все служитиме пострахом загрози, яку не можна усунути.

„З якоїсь незрозумілої причини, тепер з радіяцією і загадковими хворобами, стало гірше, як минулого року", — заявив Юрій Щербак, український журналіст, який свого часу написав документальне звідомлення про нуклерану трагедію у Чорнобилі в 1986 році. Він додав, що багато осіб є зажурені доготриваючими наслідками радіяції.

З приводу цього відбулась в Києві навіть демонстрація населення, — пише американська журналістка, — скерована проти нуклеарної індустрії, густо розміщеної чомусь саме в Україні. Демонстрантів було небагато, може 50-100 осіб, але як тільки міліції стала відома причина демонстрації, учасників заарештували. Більшість заарештованих були звільнені зараз, але організатора цього виступу Олеся Шевченка тримали в тюрмі під слідством 15 діб.

Страх перед радіяцією не був підтверджений офіційними режимовими чинниками, ані в Києві, ані у Львові, місті віддаленому від Києва на 325 миль.

Очевидно, є багато осіб, які покинули, або збираються покидати Київ. Засоби масової інформації, а зокрема газета „Правда України", почала поміщувати щоденно звідомлення про рівень радіяції в Києві, Житомирі і Чернігові. Очевидно, не тільки у містах, але також в областях.

Міністер здоров'я в уряді Української ССР Анатолій Романенко дав навіть інтерв'ю кореспондентові газети „Вечірній Київ", у якому категорично заперечив поголоски про збільшення радіяції, низький відсоток якої не є шкідливий. Смерть Валерія Леґасова, який один з перших високих партійних осіб побував в околиці Чорнобиля і недавно помер на 57-му році життя, заперечує твердження Романенка і йому подібних. Щоб не викликати паніки серед населення, газета „Правда" й інші помістила інформацію що Леґасов, мовляв, покінчив самогубством. У залишеному листі він нібито висміює тих, які поширюють страх і цитує одного інженера, який каже, що нуклеарний реактор є ніщо інше, як „великий самовар".

Про наслідки трагедії від чорнобильського вибуху говорив свого часу американський лікар Роберт П. вгору. Б. Фарбер володіє

(Закінчення на стор. 3)

ДОПОВІДЬ В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Український Інститут Модерного Мистецтва влаштовує доповідь з прозірками п.н. „Церква в руїні: загибель українських церков Перемиської епархії", яку виголосить інж. Олег Володимир Іванусів з нагоди Тисячоліття Християнства в Україні. Доповідь відбудеться в суботу, 4-го червня ц.р., в год. 7-ій вечора в приміщеннях Інституту, 2320 Вест Чикаґо аве.

Р. РЕҐЕН ЗАКЛИКАВ СССР „ЛІКВІДУВАТИ БАР'ЄРИ, ЩО РОЗДІЛЯЮТЬ ЛЮДЕЙ"

Москва. — У вівторок, 31-го травня, президент Роналд Реґен і Міхаїл Ґорбачов майже годину розмовляли у кремлівському кабінеті генерального секретаря. Як повідомив пресовий секретар Білого Дому Марлін Фіцвотер, їх розмова в значній мірі представляла собою „філософську дискусію на тему перебудови".

Лідери СССР і ЗСА вийшли на Красну площу. М. Ґорбачов підняв на руки маленького хлопчика і, як передають західні репортери з Москви, на мить став подібним до американського політика. Репортери запитали Президента, чи і далі він вважає Совєтський Союз „імперією зла". „Я говорив про інші часи, про іншу епоху", — відповів Р. Реґен, стоячи поряд з Ґорбачовим.

За обідом у Центральному домі літераторів Р. Реґен зустрівся з групою совєтських письменників, художників і кінематографістів, а в кінці дня виступив в Московському університеті з довгою промовою, після якої відповів на кілька запитань. Американські кореспонденти, що перебувають у Москві, вважають промову Президента блискучою, однією з кращих, яку він виголосив за десятиліття громадської діяльности. Авдиторія, в якій було багато людей не студентського віку, сприйняли його промову стримано і ні разу не перервали її апльодисментами, хоч бурхливо апльодували у кінці.

Промова Президента звучала гимном політичному плюралізмові і економічним свободам. Він заявив, зокрема, що навіть найбільш компетентні установи центрального плянування не в стані заступити мільйони рішень, що приймаються щодня і щогодини окремими людьми над втіленням своєї мрії.

За словами Президента, він порадив Ґорбачову забезпечити гарантії реформ, які проводить Совєтський Союз. „Ми говорили з ним про тяжке нагадування, що світ наш поділений, про Берлінську стіну, — сказав Реґен. — Настав час ліквідувати бар'єри, що розділяють людей". Він сказав своїм слухачам, що тепер в СССР настав „час надій".

На зустрічі з творчою інтеліґенцією Реґен висловив надію, що твори Алєксандра Солжєніцина будуть нарешті надруковані на батьківщині письменника.

Державний секретар Джордж Шулц і совєтський міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе підписали у вівторок угоду, згідно з якою ЗСА і СССР повинні повідомляти один одного (у крайній мірі за 24 години) про час, місце і мету випробувань стратегічних ракет. При підписанні уґоди були присутні Р. Реґен і М. Ґорбачов.

Угоду про поширення культурних зв'язків між двома країнами підписали директор інформаційного аґентства ЗСА Чарлз Вік і міністер культури СССР Василій Захаров.

У вівторок шляхи Президента ЗСА і Першої Лейді розійшлися: Роналд Реґен залишався у Москві, продовжуючи переговори з генеральним секретарем Ґорбачовим, а Ненсі Реґен відвідала Ленінград.

„Я давно мріяла побувати в місті, яке називають північною Венецією, і я рада, що моя мрія збулася", — сказала Перші Лейді журналістам.

У першій половині дня Ненсі Реґен відвідала Піскаревський цвинтар, де поховані сотні тисяч ленінградців, які загинули під час фашистської бльокади міста у Другій світовій війні. Дружина Президента поклала вінок. Потім Н. Реґен побувала в Ермітажі і ознайомилася з однією з найбільших картинних колекцій світу.

У СВІТІ

„СУЦІЛЬНИМ ТРІЮМФОМ" назвав Фрідгельм Ост, пресовий секретар канцлера Західньої Німеччини Гельмута Коля, поїздку свого шефа по Східній Німеччині. Канцлер Г. Коль пробув у комуністичній Німеччині три дні з приватною візитою. Голова уряду демократичної Німеччини не сумнівався, що зі сторони громадян Східньої Німеччини поїздка пройде майже непомітною. „Його пізнавали скрізь", — сказав Ост журналістам після повернення Коля з поїздки. Протягом трьох днів канцлер побував у Ґоті, Ерфурті, Веймарі та Дрездені. Молоді громадяни Східньої Німеччини зупиняли Коля на вулицях і просили посилити тиск на комуністичний уряд їх країни з тим, щоб лібералізувати еміґраційні закони. Оскільки візита Коля була неофіційною, він не бачився ні з ким з урядових чинників Східньої Німеччини.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ знову обвинуватив ЗСА в порушенні прав людини. У понеділок, 30-го травня, у „Правді" появилася фотографія групи обірванців-неґрів, які стоять у черзі за обідом у вашінґтонському Лафаєт парку напроти Білого Дому. На цій же сторінці поміщено статтю про американського індіянина Леонарда Пелтіє, засудженого на довічне ув'язнення за вбивство двох аґентів ФБІ. Справа Л. Пелтіє уже давно висувається совєтськими властями як контрарґумент, як тільки мова заходить про порушення прав людини в СССР. ТАСС повідомив також про пресову конференцію, влаштовану чотирма американськими громадянами, які прибули в Москву, щоб, як вони висловилися, привернути увагу до дискримінації у ЗСА.

ЯК ПОВІДОМЛЯЄ АҐЕНТСТВО Ассошієйтед Пресс з Москви, колишній перший секретар Московського міського комітету партії Боріс Єльцин у розмові з кореспондентом англійської телевізійної компанії Бі-Бі-Сі заявив, що головний ідеолоґ партії Єґор Лігачов повинен зрезиґнувати зі свого посту, бо саме він несе особисту відповідальність за недопустимо повільні темпи демократизації в рядах партії, а також за те, що „стиль і методи" партійної роботи відстають від вимог епохи перебудови. На запитання кореспондента, чи Лігачов має шанси після червневої партійної конференції залишитися в кремлівському керівництві, Єльцин відповів: „Це залежить від ЦК". Подібне інтерв'ю передала американська телемережа Сі-Бі-Ес.

ЛІВІ ТЕРОРИСТИ у Колюмбії захопили після стрілянини колишнього кандидата на президента і редактора однієї з великих колюмбійських газет Альваро Ґомеса Уртадо. Невідомий подзвонив на радіостанцію і повідомив, що Уртадо помер від ран, що їх дістав при стрілянині. Уртадо був викрадений при виході з церкви після раннього Богослуження. У стрілянині був вбитий його охоронець. „Ми повідомимо, де можна знайти тіло Уртадо", — сказав анонім, який подзвонив на радіостанцію. За останні дні це не перший терористичний акт лівих сил, які мають намір вплинути на хід подій в країні. За останні дні були викрадені посадники трьох невеликих міст і влаштовано кілька засад на дорогах, в результаті чого вбито сім вояків урядової армії.

УКРАЇНЦІ БУЛИ НА ЗУСТРІЧІ З ПРЕЗИДЕНТОМ

Москва. — Засоби масової інформації обширно інформують світ про те, що діється на вершинній конференції і про події, в яких беруть участь гості учасники конференції, починаючи від президента Роналда Реґена та його дружини Ненсі до інших урядників його Адміністрації.

Однією із таких важливих подій у Москві під час перебування американського Президента була його зустріч з дисидентами в балевій залі резиденції американського амбасадора в Москві Джека Метлока. При 13 столах засіло 96 осіб з членами своїх родин й через 55 хвилин президент Роналд Реґен, його дружина Ненсі та державний секретар Джордж Шулц мали змогу перебувати у товаристві людей, які ще до недавна уважалися „ворогами народу" за те, що мали відвагу виступити в обороні людських і національних прав. Більшість з приявних, це колишні в'язні та засланці Сибіру з усіх кутків Совєтського Союзу. Між присутніми було помітним велике число жидів.

Головними промовцями зі сторони гостей були о. Глєб Якуніц, російський православний священик Сєргєй Ковалєв, оборонець людських прав і, Юрій Кошаровський, жид, якому відмовлювано дозвіл на виїзд з Совєтського Союзу на протязі останніх 17 років. У всіх трьох промовах відчувалося бажання вірити в краще майбутнє, це саме слово віри і надії в кращі можливости можна було також почути й в промові господаря цієї гостини, президента Роналда Реґена.

Всі запрошені гості приїхали до резиденції американського амбасадора Спасо Гавз спеціяльними автобусами в товаристві урядників американської амбасади і ніхто із тайної совєтської поліції, яка зі зовні охороняє резиденцію, до них не наближався.

При столі разом з президентом Реґеном сиділи, Лев Тімофєєв, голова московської групи прав людини, Татяна Зіман, жидівка, якій вже 11 років відмовляють візи на виїзд, Модріс Плате, латишський лютеранський священик, Пятрас Пакенас, литовець, якому правдоподібно обіцяли виїхати на Захід до його дружини, та українець Вячеслав Чорновіл. При столі разом з державним секретарем сидів Петро Рубан, український правозахисник, якого звільнили тому тиждень з табору суворого режиму та якому за словами Чорновола власті доражували на цю зустріч не їхати. Дружина П. Рубана тепер перебуває в ЗСА зі сином Марком, якого привезли сюди на лікування, бо Марко після випадку з вантажником, втратив владу в ногах.

Кореспондент „Ню Йорк Таймсу" закінчуючи свою вичерпну і довгу статтю словами Чорновола, який був одушевлений можливістю зустрічі, як й інші, одначе дуже тверезо оцінив її наслідки, заявляючи, „що в цьому моменті це наслідки наших змагань і це є дуже потрібна моральна підтримка. Однак, що станеться в найближчому часі, залежить від нас самих".

За відомостями Української Центральної Інформаційної Служби в Лондоні, наспіла вістка, що делегація українців, яка вибралася на зустріч з президентом Роналдом Реґеном до Москви 28-го травня ц.р. була частинно затримана місцевими властями і тим самим не доїхала до місця призначення. Перед тим заки поїзд доїхав до Тарнополя зі Львова, міліція випросила всіх членів делегації з їхніх купе і почала перевіряти документи. П'ять осіб забрано з поїзду: чотирьох українців католиків — Єпископа Павла Василика і священиків Михайла Гавриліва, Миколу Сімкайла, Григорія Сімкайла, та відомого правозахисника Зіновія Красівського. Їх забрали назад до Львова до бюра прокуратури, а опісля їх звільнено. Шістьом іншим дозволено продовжувати подорож до Москви: В. Чорноволові, його дружині Атені Пашко, Михайлові Гориню та його дружині Олі Івановi Гелю та Петрові Рубанові.

На прийнятті В. Чорновіл, сидячи біля президента Реґена, говорив йому, що найбільш важливою проблемою, яка виринає тепер перед новим проводом Совєтського Союзу, є національне питання. Він також говорив з Президентом про леґалізацію Української Католицької і Православної Церков, справу яку вже раніше президент Р. Реґен порушував з Ґорбачовим.

Пізніше, коли президент Р. Реґен відвідував Даниловський монастир біля Москви, він говорив про релігійну свободу всіх віровизнань в СССР, а для прикладу наводив Українську Православну і Католицьку Церкви.

В АМЕРИЦІ

З ОГЛЯДУ НА ПІДВИЩЕННЯ відсотків на морґедж будівельна індустрія знайшлася в дуже скрутному положенні. Будівничі не радо беруться за рисковне будування нових житлових будинків. Ліквідуються морґеджові фірми, а знавці будівельної індустрії не передбачають жадних поліпшень в скорому майбутньому. Натомість деякі економісти твердять, що таке сповільнення у будівельній індустрії може бути допоміжним у загальній економіці, будучи свого роду гальмуючим середником інфляції.

НЕВДАЧА ЗСА У намаганнях приневолити панамського генерала Мануеля Норієґу уступити з провідного становища панамського уряду була результатом цілого ряду помилок і браку координації поміж поодинокими агенціями, що були відповідальними за полагодження цієї справи. Запримітивши цей хаос М. Норієґа використав це вповні для свого власного підсилення і вміло зумів наставити одних проти других.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II, іменував 25 нових кардиналів. Серед новоіменованих є два американці, а також і литовець, номінація якого має на меті скріпити Римо-Католицьку Церкву внутрі Совєтського Союзу. Американськими кардиналами стали: Архиєпископ Вашінґтону Джеймс Гікі та Архиєпископ Дітройту Едмунд Шока. У висліді цих нових іменувань, в Америці п'ять архидієцезій Римо-Католицької Церкви є очолювані кардиналами. Новонайменований литовський кардинал — це Єпископ Вінцентас Сладкевічіюс, якому дозволено виконувати єпископські функції у Литві щойно від 1982 року.

НОВИЙ ЗАКОН МЕДИЧНОЇ допомоги, який сподіються буде без жадних затримок підписаний президентом Роналдом Реґеном, в першу черґу забезпечить старших громадян середньої кляси від фінансової руїни. Прихильники цього закону та знавці медичної опіки твердять, що теперішні рахунки за медичну допомогу дійшли до височезних сум, а тим самим і дослівної руїни деяких родин.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P. O. Box 346 Jersey City, N J 07303

Загин доктрини Брежнєва

У липні 1968 року совєтські війська разом із невеликими з'єднаннями інших комуністичних держав, членів Варшавського пакту, вмаршували до Чехо-Словаччини, виправдуючи цю наочну аґресію конечністю „рятувати комунізм" у цій країні, загрожений реформами тодішнього комуністичного лідера Александра Дубчека, що бажав перетворити панівний режим на „комунізм з людським обличчям". Тоді саме постала „доктрина Брежнєва", що СССР „має право" (чи радше обов'язок) „рятувати комунізм", загрожений якимись задуманими реформами. Александер Дубчек нічого більше не хотів, як гласність і перебудову, що стало гаслом Міхаїла Ґорбачова. Дубчек мав настільки особисте щастя, що його не розстріляли, тільки заслали до провінційного містечка на Словаччині на якусь підрядну заробіткову працю і на його місце поставили слухняного Гуссака. Такого щастя не мав комуністичний прем'єр Афганістану Гафізуллях Амін, який чимось прогрішився в очах Москви у грудні 1979 року. Москва вислала туди коло 100,000-ну армію і представників КҐБ, названого комуністичного прем'єра арештували і розстріляли, поставивши на його місце цілком слухняного ґрадоначальника Бабрака Кармаля. Розпочався 9-літній період „совєтського В'єтнаму", бо найбрутальніші методи зрівнювання з землею цілих осель і містечок не могли перебороти збройного спротиву партизанів, підтримуваних автохтонним народом. Совєтський уряд проголосив тепер, що в Афганістані згинуло понад 13,000 вояків — західні військові фахівці подають цифру близько п'ятикратно більшу совєтських людських втрат.

На основі договору, підписаного у цьому місяці у Женеві представниками Совєтського Союзу, Америки і Пакістану, куди втекло коло одного мільйона афганців і де постала, підтримувана Америкою, випадна база афганських партизанів, 15-го травня цього року Москва відкликала першу частину свого війська з Афганістану. Чи Совєтський Союз дотримає приречене зобов'язання, що він відкличе всі війська і що в Афганістані відбудуться вибори до парляменту під міжнародною контролею і що новий режим не мусить бути комуністичний, тільки має зберігати невтральність, — це інша справа. Можна сумніватися, чи так станеться і представники Америки на згаданій Женевській конференції, які мали такі самі сумніви, застерегли собі, що Америка відновить свою активну допомогу зброєю, грішми і харчами афганським партизанам, якщо СССР захотів би силою зберегти комуністичний режим в Афганістані, посилаючи зброю і всякий виряд афганській державній армії, підпорядкованій тепер комуністичному урядові. Але ця справа відходить на задній плян у порівнянні з поважною зміною, яка настала в ідеологічній ділянці большевицького імперіялізму: Женевський договір і започаткування відвороту СССР з Афганістану зліквідували „доктрину Брежнєва".

У 1968 році юґославський комуністичний диктатор Йосиф Броз-Тіто голосно й одверто не визнав „доктрини Брежнєва", як і не визнав його ввесь демократичний світ. Тіто загрозив тоді, що коли б Москва хотіла вмаршувати своїм військом до Юґославії, то зустріне збройний спротив, — і Тіто пересунув тоді кілька юґославських дивізій біля кордону сусідньої Мадярщини. Загин доктрини Брежнєва у теорії дозволяє тепер будь-якій сателітській країні наслідувати Александра Дубчека, без страху, що воно спровокує совєтську аґресію. Годі сподіватися, щоб таке швидко сталося, але це не виключене, бо вже немає отієї потенціяльної загрози, що скривалася у „доктрині Брежнєва. І в цьому лежить найбільша користь з Женевського порозуміння — воно безумовно послаблює позицію совєтської імперії. Послаблює настільки, що надщерблена ідеологія большевицького правління, дармащо в СССР все ще не вільно одверто критикувати Маркса і Леніна. Нема сумніву, що німб тих комуністичних божків також зникне.

ПРЕДСТАВНИК НОРВЕЗЬКОГО уряду повідомив, що в Ослье буде відкрито консульство Північно-Африканської Республіки. Міністерство закордонних справ Норвегії прихильно поставилося до цього запиту ПАР. Подібний крок Норвегії викликає деяке здивування, бо, як і Стокгольм, Осльо завжди виступало за економічні санкції щодо Північно-Африканської Республіки.

Омелян Твардовський

ЗАКЛИКИ, ЩО ЗАСЛУГОВУЮТЬ НА НАШУ УВАГУ

Значно поширюється і набирає гостроти боротьба поневоленого українського народу за свою рідну мову. Нахабність російських колоністів в Україні, які при допомозі місцевих „хахлів" завели тотальну русифікацію українського народу, виглядає врешті сколихнули сумлінням вже і в цих людей, що по волі чи неволі, опинилися в рядах Комуністичної партії. В останньому часі в підсовєтській пресі появляються статті, листи і заклики партійних людей, особливо в країнах поневолених Росією, насичені змістом, за який ще в далекому минулому, спричинювали арешти й висилки в концентраційні табори та „психушки".

Під сучасну пору після величавих демонстрацій в Казахстані, Вірменії, Азербайджані, Литві, Латвії і Естонії та програної війни в Афганістані, тріщать підвалини цієї імперії в світі.

У „Свободі" в числі з 23-го квітня ц.р. ми вже реферували статтю в київській „Спортивній Газеті", що появилася під наголовком „Динаміт не вибухнув" — йшлося там про антиросійські акції української молоді з нагоди футбольних змагань Київського „Динамо" з Московським „Спартаком".

Цим разом поміщуємо, вповні, заклик „Шануйте рідну мову", що його підписав М. Парубочий, завідуючий відділом районової газети „Зоря Ряхівщини", член Спілки журналістів СССР, що його у формі редакційної, помістила вже згадана „Спортивна Газета" в числі з 14-го травня 1988 року. Цитуємо: „Не можу примиритися з тим, що на Республіканському стадіоні в Києві серед різноманітної яскравої реклями не знайдеш вдень з вогнем бодай одну нашою рідною українською мовою. Причому йдеться не про незмінні фірмові скажімо, назви, а про звичайнісінькі поняття типу — круиз, речфлот, госстрах, електроприбори тощо. Невже в Києві не знайдеться людини, здатної перекласти ці назви на українську мову... Заради об'єктивности відзначу, що на Республіканському стадіоні все ж робляться кроки до виправлення становища. Почали передавати радіооголошення українською мовою, за одним з воріт втиснули рекляму однієї з міських газет, що виходить українською мовою. А на інших стадіонах та численних спортових базах обласних центрів про українську мову, здається, і не здогадуються. У Дніпропетровську, наприклад, бачив рекляму, видану виключно російською та латинською мовами, немов тут і не живуть нащадки запорізьців-січовиків...

Нехай не складається враження, що я проти російської мови. Ні. Мову великого Леніна, Пушкіна Горького я люблю, знаю, при потребі користуюся нею. Безсумнівно, вона повинна бути представлена на наших стадіонах, але ж поряд з мовою корінного населення, а не замість неї. Вважаю, що таку сьогоднішню ситуацію ми успадкували з жорстоких застійних часів, коли слово національний навмисно і підступно плутали зі словом націоналістичний У народі сіяли страх, українських людей робили якимись безбатченками, не викладаючи справжню історію України, загнавши рідну мову десь на закутки.

Комуністична партія надала належну оцінку тому періоду історії, коли не дотримувалися ленінських принципів інтернаціоналізму, не працювали над виробленням нормальних відвзаємин між братніми народами нашої багатонаціональної Батьківщини. І те, що ми нині бачимо, а точніше, не бачимо на стадіонах — наслідок цього темного періоду. Нині коли триває підготовка до XIX Всесоюзної партійної конференції, де розглядатимуться і питання розвитку національних відносин у країні, вважаю своїм обов'язком сказати: настав час на стадіонах, і не тільки на них, відновити і урівняти в правах двомовність. До речі, саме так уже давно ведеться на спортових базах республік Закавказзя і Прибалтики". Кінець цитат.

Очевидно Парубочий був змушений включити до змісту свого заклику деяку данину окупантові, адже там дальше діє КҐБ і інші окупаційні органи червоної Росії, одначе підмічені ним яскраві факти тотальної русифікації України і переконливі домагання привернення права українській мові на нашій Батьківщині, говорять самі за себе.

У цій же „Спортивній Газеті" з 9-го травня 1988 року на першій сторінці був поміщений „Лист Матері", що його написала до редакції колгоспниця Ніна Манько. В цьому листі ця українська матір виразно висловила горе усіх українських матерів, що переживали на протязі імперіялістичної війни червоної Росії проти сусіднього Афганістану, де в основному гинули, або ставали інвалідами їхні сини. Цікаво, що в цьому листі Манько між іншим згадала про замасковані іграшки, міни від яких гинули афганські діти. Відомо, що ці міни злочинно розкидали в Афганістані каральні залоги окупаційної совєтської армії.

Цитуємо лист без жодних змін.

„День добрий, шановна редакціє! Не писала раніш до газет, а отут узялася. І ось чому. В мене п'ятеро дітей. Зростають здоровими, веселими. Такими, яки-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Іван Кедрин

Ірина Твердохліб

„Творчість Ірини Банах-Твердохліб", малярство, графіка, емаль, батік, вибійка, кераміка, Торонто, 1987.

Мистецтвознавча література збільшилася на одну нову книгу: це люксусово видана монографія мисткині, замешкалої постійно в Рочестері, ЗСА. Писати про монографію Ірини Банах-Твердохліб — не трудно, бо облегшують це завдання дві статті у монографії: обширна оцінка творчости цієї мисткині, що її подав один з кращих мистецтвознавців, д-р Богдан Стебельський у Торонто і автобіографія самої мисткині.

Ірина Твердохліб — вже не молода адептка за своїм віком (70 років життя) і неновик у мистецтві. Мала гін до рисунку від дитинства. Перший вишкіл дістала від одного з найвидатніших польських малярів декоративного напрямку, вихованця Краківської академії мистецтва, Фелікса Вигживальського, який жив у Львові. Закінчила чотирирічний Інститут пластичного мистецтва у Львові. У Львові годинами пересиджувала у тамошніх музеях. Зокрема цікавилася графікою. Втікаючи перед наступом большевиків мала можливість захоплюватися архітектурою лемківських церков. У Відні відкрились перед нею скарби тамошніх музеїв. В Австрії і згодом Німеччині почала вже заробляти на прожиток — продаючи свої малюнки та навчаючи і продаючи „вибійки". Опинилась на американському континенті — спершу у Бостоні та згодом у Рочестері, студіювала у Технологічному Інституті в Рочестері малярство і фіґуральний рисунок. Цікаво, що, шукаючи заробіткової праці, викликала заінтересування дирекції місцевого шпиталю: там навчили її відтворювати рисунком те, що бачила через мікроскоп. Працювала у шпиталі на такій півпрофесійній праці 17 років, поки пішла на емеритуру на 62-му році життя. Брала участь у численних колективних, але й власних, індивідуальних, виставках в різних містах Америки і Канади, між ними у Філядельфії і в Ню Йорку та в ґалерії Мистецької фундації подружжя Шафранюків у Торонто.

Обидві вищезгадані статті у монографії гідні найвищої похвали. Д-р Богдан Стебельський завдав собі чимало труду проаналізувати творчість Ірини Твердохліб. У двомовній монографії альбомного формату на крейдовому папері (українською і англійською мовами) є 64 кольорових і чорних репродукцій. Д-р Богдан Стебельський називає у своєму нарисі більш як половину оцих картин. Треба погодитися з ним, що мисткиня — як багато більше наших мистців — перейшла у своїй творчості від реалізму почерез імпресіонізм і експресіонізм до абстракту і навіть до безпредметности. Її реалізм проявляється здебільшого у портретах, але її краєвиди, квіти і навіть архітектурні твори (церква на Закарпатті) — це імпресіонізм, який, видно, найбільш до вподоби мисткині. У портреті вона зуміла сполучити ту трудність, якою є схоплення вірности обличчя і його характеристичну рису із сполукою мистецького образу, а не фотографії.

У своїй автобіографії Ірина Твердохліб мило вражає щирістю, скромністю і безпосередністю. Вона просто оповідає про себе, свою родину, свої доні і свої переживання від дитинства аж по нинішній день. Зберегла мисткиня глибокий сантимент до Винник під Львовом, які насправді були наче його передмістям. Її втеча з рідного краю, щоб не бути під ворожим режимом, ставить її нарівні з усіма тими, які воліли піти в далеке невідоме, на дійсну скитальщину, як позбутися власної волі.

Було б несовісно й образливо супроти мисткині, як би обмежитись тільки до позитивів і не висловити своєї думки, яка може авторці монографії не сподобалась. Вона прикладає велику вагу до так званих вибійок — малюванні на текстильних матеріялах. Дозвольте на заввагу, що коли вишивка, писанка чи так звані ґердани — це народне мистецтво, то вибійка не належить до мистецтва — це так зване кустарне мистецтво, сполучене з промисловою продукцією. Очевидно вона вимагає теж знання рисунку і техніки, але замилування мисткині до вибійки треба зарахувати на рахунок „габбі" — поєднання власної приємности із мистецьким хистом.

Ірина Твердохліб сама мистецьки оформила свою монографію і зробила це гарно. Вона прикрасила порожні місця на сторінках, а також цілу одну окрему сторінку своїми графічними рисунками. Вони дуже схожі на Баляса — це не відбирає вартости її графіці, бо Баляс займає почесне місце в історії української графіки, що її найбільшим мистцем був незабутній Юрій Нарбут і його найталановитіший учень Павло Ковжун.

Назагал — треба поґратулювати мисткині, що вона не пожаліла великого труду і дуже поважної витрати гроша на таке мистецьке діло, але воно дає їй сатисфакцію та вводить її книгу у мистецтвознавчу літературу поруч із численними іншими першорядними монографіями.

Іван Лесько

„ПОЕМА ЕМІҐРАЦІЇ"

(До 190-річчя „Енеїди" І. Котляревського).

II.

Одначе, як з'ясовується далі, троянці, не зважаючи на незавидні початки, завдяки своїй ретельності, проворності і вмілому проводові, стають остаточно панами своєї новозбудованої держави й інші народи рахуються з ними вже, як з рівними собі партнерами.

Власне, розглядаючи цей політичний аспект Енеїди", згаданий вище Ю. Русов висловив ще в 40-их роках деякі думки про еміґрацію, що актуальні і сьогодні. (Ю. Русов. „Душа народу і дух нації" 1948).

Троянці — це тип еміґрації національної, що виникає тоді, коли якусь країну завойовує чужа нація і переслідує провідні верстви окупованої країни: політичний провід і інтеліґенцію; вони приневолені шукати свобідних умовин життя на чужині.

Крім еміґрації національної бувають ще виходці з мотивів політичних (коли до влади в державі приходить новий режим нетерпимий до прихильників старого ладу); релігійних; чи економічних. Прикладом політичної еміґрації можуть бути монархісти часу французької революції, чи т. зв. російські білоґвардійці часу большевицької революції. Національні й політичні еміґранти справила стараються зберігати ідеї і культурні цінності, що ними жили вони на батьківщині і за які грозила їм загибель з боку ворога. Зберігають вони ці ідеї з метою створити відповідну силу і при сприятливих умовинах перемогти нею ворогів.

Проте, вигляди на таку перемогу можуть бути тільки тоді, коли еміґранти зуміють не тільки зберегти, але й розвинути свою ідеологію, або й створити нову — вищу й сильнішу за цю, що вигнала їх з рідного краю. Тому не змогли вже відіграти давньої ролі після повороту до Франції згадані монархісти, що за найвищу ідею вважали вірність старому режимові і не могли достосуватися до нових, змінених обставин. У подібному становищі находяться й ті старі російські еміґранти, що при своїй реакційній ідеології та мріях про „єдину, неділиму Росію" не мали б зрозуміти і підтримки у перевихованому большевиками суспільстві.

Натомість і еміґранти, що творили нові, сильніші від ворожих ідеології, верталися до своїх країн переможцями і встановляли свою владу. Прикладом тут може бути італійський патріот Дж. Ґарібальді (1807-82), що з новими ідеями і програмою вернувся на чолі групи своїх однодумців до Італії, знайшов прихильність населення і переміг своїх противників у збройній боротьбі.

Успіх мав також чеський еміґрант часу Першої світової війни Т. Масарик, який створив Чехо-Словацьку республіку, як теж польські еміґранти того ж часу, згодом генерал Де Ґоль під час Другої світової війни та інші.

„Енеїда" Котляревського — це „поема еміґрації" в ширшому розумінні. Своїм закінченням вона притримується Верґілієвого ориґіналу і не зображує остаточної долі тогочасних українських еміґрантів. Як знаємо, еміґранти-мазепинці, залишившись на чужині, створили нову Конституцію Орлика (1710 р.), одначе не мали догідних обставин для її зреалізування. Знову ж запорозькі скитальці змогли повернутися на батьківщину, але тільки з ласки російського окупанта і в політичному житті України давньої ролі вже не відіграли.

У нашому вже столітті, в періоді між двома світовими війнами, нові політичні ідеології створили на еміґрації В. Липинський і Д. Донцов. Т. зв. „гетманська" програма Липинського, вилoжена в його „Листах до братів хліборобів" має на увазі колишні суспільні відносини в царській Росії і при докорінно зміненій ситуації в сучасній Україні ледве чи мала би вигляди на успіх.

Також націоналістична ідеологія Донцова, ставувши віч-на-віч зміненим обставинам на Україні під час Другої світової війни, мусіла модифікуватися у напрямі демократії. Одвертим залишається питання, чи зуміла б вона знайти масову прихильність населення, коли б навіть воєнні обставини склалися для неї кориснише. Найкращі вигляди на здійснення і стабільність мають ці програми, що найбільше відповідають психіці й історичним традиціям даного населення.

При цьому слід мати на увазі також думку одного нашого публіциста, що сьогоднішня боротьба не вичерпується тільки національними постулятами, але поширює дію змагань за основні права людини як Божої істоти. Змагаючись за природні права людини на християнській базі, ми змогли б визволити український нарід з неволі комуністичного матеріялізму та здійснити так український національний ідеал.

Микола Вірний

З ВІСІМДЕСЯТИЛІТТЯМ ПОЕТЕ!

„...Барчин твір нелегкий. Не можна покласти в одну кишеню Агату Крісті, а в другу кишеню Барчин твір — і то не тільки через те, що 'Свідок' своїм розміром не влізе туди..."

Це слова відомого і визначного вченого та літературознавця, професора Юрія Шевельова, які він сказав у промові, виголошеній на Акті вручення Літературної нагороди фундації докторів Омеляна і Тетяни Антоновичів першому лавреатові цієї нагороди Василеві Барці, в Ню Йорку 13-го лютого 1982 року.

Професор Шевельов також завважив прицьому, що Барку можна і треба читати тільки, поки ви не відчуєте, що втомилися.

З цим не можна не погоджуватися. Так, Барку таки дуже важко читати. Але, на наш скромний погляд, інтелігентним українцям взагалі не читати Василя Барку, тільки тому, що його важко читати, гріх.

До того ж, Барка, не тільки поет, у вузькому значенні цього слова. Він — тонкий літературознавець, прозаїк, блискучий есеїст, такий же перекладач, винятковий педагог, редактор з неймовірною витриманістю, терпеливістю, посидючістю, вийняткової тонкости аналітик, філософ, великий приятель хороших людей. Він — велетень духу. Один із тих, який заслуговує на престижну нагороду Нобеля з літератури. І в цьому щасти йому Боже!

Василь Барка народився 16-го липня 1908 року в селі Солониці, Лубенського повіту, Полтавської губернії. Батько — з хліборобської козачої родини.

Вчився майбутній поет у так званій „трудовій школі", а потім на педагогічних курсах і в педтехнікумі — з перервами, бо батько після тифу кілька років був недужий, родина жила в нужді, і треба було заробляти на селах. Але то обернулося школою життя і мови, — каже Василь Барка.

Закінчив педагогічний технікум. Вчителював на Донбасі. Але вищу школу довелось кінчати на Північному Кавказі. Скінчив філологічний факультет і аспірантуру, обравши як фах історію західньоевропейських літератур. Згодом захистив дисертацію в Москві у професора О.К. Джівелеґова, на тему: „Стиль 'Божественної комедії' Данте". Читав курс історії середньовічних літератур Західньої Европи.

Писати вірші почав ще тоді, коли вчився на педагогічних курсах.

На Донбасі мав нагоду слухати, як в клюбі читали свої твори: Тичина, Панч, Сосюра.

Завдяки Сосюрі, каже поет, струна найінтимнішої ліричности не затерлася серед зверхбудівничої парадности і дерев'яних стукотів піднаказаного й орденованого одописання.

Саме там, на Донбасі, „в одинокості", Василь Барка „перечитував модерністичні вірші: вивчав їх напам'ять, передусім — вірші Тичини.

Був час, коли не міг друкуватися. Замовк. Але ніколи не перестав писати.

Публікування своїх творів Василь Барка відновив щойно з приходом німців на Україну і на Північний Кавказ, де поет тоді перебував.

Поет має за собою великий доробок. Його перша збірка поезій з'явилась ще в 1930 році: „Шляхи". В 1932 році світ побачила збірка поезій „Цехи".

Після десятилітньої перерви, в кінці 42 року, при німцях, почав знову друкуватись.

У 1946 році вийшла збірка „Апостоли", а в 1947 році збірка „Білий світ".

У 1952 році, видавництво „Свобода" в Джерзі Сіті видало роман „Рай". В середині 1950 років в Ню Йорку вийшли: есей „Жайворонкові джерела" і збірка „Псалом голубинного поля", а в Німеччині з'явився „Трояндний роман" (початок книги поезій „Океан"). 1949 року книга „Океан" вийшла в Ню Йорку (неповне видання, через брак коштів). Потім у видавництві „Сучасність" появились дві праці: „Хліборобський Орфей" (дослідження українського символізму), а друга книжка „Правда Кобзаря". У тому ж видавництві вийшла і повість „Жовтий князь", 1962 року. кілька років пізніше з'явилось ще кілька праць поета. В 1965 році збірка есеїв „Вершник неба". В 1977 році вийшла збірка есеїв „Земля садівничих". У 1980 році появилась п'єса „Господар міста". А в 1981 вийшла французькою мовою повість „Жовтий князь". Того ж року видано чотиритомний строфічний роман „Свідок".

Опубліковано також вийняткової вартости мистецької переклади: „Апокаліпс" надрукований в українському виданні „Біблії", яку видало римське видавництво в 1963 році, „Король Лір" В. Шекспіра в 1969 році та „Божественна комедія" Данте (фраґменти) в 1978 році.

Має з'явитися віршована повість „Судний степ", роман „С" та п'єса „Т" та ще чимало несподіванок. Для всього цього потрібно гроші.

Твори Василя Барки видані німецькою і французькою мовами викликали захоплення.

Василь Барка — християнський поет, лірик з глибинами небесного океану. І не даремно цей поет великого християнського милосердя і безмежної любови до людини і Бога та Божої краси, близький ідеалам Сковороди, подарував нам такі вагомі своїм змістом і духовістю твори. За них, без сумніву може бути гордий кожний народ.

Поет задивлений в Спасителя. Поет, який певний, що найвище і найсправжніше в поезії від початку нашої ери, — неможливе без світла від образу Христа Спасителя.

Василь Барка, як ми вже згадали, став першим лавреатом літературної нагороди фундації Омеляна і Тетяни Антоновичів за строфічний роман чотиритомник „Свідок для сонця шестикрилих". Тоді, 1982 року на церемонії вручення йому цієї нагороди поет виступив з промовою, виявивши в ній деякі таємниці своєї творчої ляборатoрії. Цю промову він закінчив такими думками:

„Ми — свідки величезного напасництва в СРСР на українців, як на інших — також; можна назвати його 'контрморфозис' Це цілковите зруйнування всієї, розвинутої в історичному ході, духовно-культурної і соціяльно-економічної формації життя.

...

Запроваджено чужий і ворожий для народів Східньої Европи — комплекс: з войовничою богозневагою і знищенням всіх найсвітліших християнських добромисностей і чеснот і всього величезного духового світу віри, і заміна його понурою матеріялістичністю скаліченої Геґелевої діялектики, в поривах ненависництва і помсти, з додачами до порожнечі: нудьгою в язичеському побуті, з пияцтвом і розпустою, також — північним матюком серед чоловіків і жінок, навіть підлітків: як символічною

(Закінчення на стор. 3)

Л. Наврозов...

(Закінчення зі стор. 1)

16-ма мовами й у своїх програмах часто користає зі знання Л. Наврозова, якого він представив авдиторії.

Л. Наврозов прибув до ЗСА в 1972 році. В Москві він був людиною. якого Сталін призначив після завоювання Америки, володіти нею, але, на щастя, він є по нашій стороні, — сказав Б. Фарбер. Наврозов заявив, що він ніколи не бажав володіти Америкою як совєтський завойовник. Його секретом й внутрішнім бажанням було врятувати ЗСА. Одначе, у підготовці до виконання цього завдання вибрано його, як найбільш придатну людину і Наврозов вивчав англійську мову в ексклюзивному департаменті, який створено на особисте зарядження Сталіна.

У своїй доповіді п.з. „Головачі Заходу прямують до пропасті: Як змінити напрям?", Наврозов, як знавець совєтської колоніяльної імперії, дав вичерпну відповідь, згадуючи на початку, що на залі напевно є представники ТАСС і КҐБ.

Доповідач твердив, що Міхаїла Ґорбачова на пост генерального секретаря Комуністичної партії СССР поставив попередній голова КҐБ Андропов. Без апробати КҐБ Ґорбачов нічого не робить. У 1985 році промову Ґорбачова на партійному конгресі читав голова КҐБ,а Ґорбачов сидів збоку й оплескував його читання. КҐБ може спромогтися і на такий трюк, як „ґласность".

Він не вірить комуністам у їх мирному співжитті зі західньою цивілізацією. Вони стримлять накинути цілому світові свою комуністичну систему.

Наврозов писав кілька листів до Пентаґону, пригадуючи його членам, що паперові договори з комуністами не мають ніякої вартості, бо комуністів не можна контролювати. На Заході капіталісти будують хмаросяги, які кожний бачить, а совєти будують такі будівлі під землею. У Москві є метро, досить глибоко, але під явним метром, є ще тайне „метро". Це невидимий „Мангеттен". Він зупинився на воєнній підготовці совєтської імперії. Він дав статистичне порівняння продукції сталі в ЗСА, яке тут числиться на тисячі тонн річно, а в СССР — кілька мільйонів річно. Говорячи про освіту, доповідач звернув увагу на низький рівень знання американської молоді, тоді як в СССР молодь вивчає інженерію у багато більшому маштабі, як це робиться в ЗСА. Тамошня молодь прив'язує багато більше уваги науці. Згадуючи про Афганістан, доповідач певний, що комуністи виконали свій плян; за вісім років окупації, вони виготовили фортифікаційне приготування до наступу, а для замиленя очей Заходу вони виводять частини свого війська, але не своїх тайних наставників.

Доповідач таврував американських лібералів, як в Конгресі, так і в мідії, які постійно представляють дійсність у кривому дзеркалі. Люди у західніх демократіях привикли до вигідного життя і забувають про те, що вже пізня година для західньої цивілізації.

Закінчуючи свою майже двогодинну доповідь Наврозов ще раз перестеріг перед загрозою комуністичного імперіялізму, який досяг Куби і Нікараґуа.

Київляни...

(Закінчення зі стор. 1)

Ґейл, який подав був навіть приблизну статистику смертей і захворіння на пістряка від нуклераної радіяції. Від того часу деякі партійні особи і лікарі в СССР почали критично оцінювати прогнози Ґейла. В його обороні твердо став журналіст О. Щербак, запитуючи відповідальних: „Чи ви можете зупиняти радіофобію тільки шляхом пропаґанди і запевненням у пресі, що від радіяції не буде трагічних наслідків?" Д-р Р. Ґейл твердив, що на протязі 50-ох років прийнамні 30,000 осіб захворіють на рака різних видів, включно з левкемією. Інші вчені подавали ще вищу цифру захворінь і смертей. Деякі совєтські лікарі, які не бажали бути названими, подають застрашуючі цифри хворих і майбутніх потенційних пацієнтів. О. Щербак нагадав, що „нам недавно показували фільм про наслідки атомової бомби скиненої на Гірощіму. І **чи у світлі цього хтось може переконати нас, що тепер не буде жадних наслідків?" Ледве чи багато є осіб в Україні, які повірять у таке запевнення, — каже на закінчення Ф. Беррінджер.**

УКРАЇНСЬКЕ СЕЛО НА ФЛЬОРИДІ

Українська громада в Норт Порті завершила будову величавого мешканевого комплексу — кондомінія на 45 мешканевих одиниць. Вкоротці там замешкають українці з різних околиць ЗСА і Канади. Цей мешканевий об'єкт найбільший у Норт Порті і його околиці, тут досі вже поселилися багато українських родин, переважно старші віком.

Минуло вже 14 літ з того часу, як прибули сюди українські поселенці, заманені цілющими водами „Теплого озера" у Ворм Мінераль Спрінґс, що сусідує з містом Норт Порт. Українська громада заснувала релігійно-культурний осередок св. Андрія, що під проводом Володимира Різника та його працьовитої дружини Павлини і почесного голови св. п. сенатора Павла Юзика вона швидко зростала. В скорому часі осередок придбав у Норт Порті велику площу та побудував власний дім. Тепер осередок вже начисляє понад 350 членів.

По довгих міркуваннях управа осередку в минулому році рішила реалізувати проєкт-будову українського кондомінія. Створено будівельний комітет під проводом його енергійного голови Володимира Бориськевича і вже через рік пишалася імпозантна будівля.

Наш кондоміній — гордість української громади і тому осередок св. Андрія рішив присвятити його відзначенню Тисячоліття Українського Християнства, бо саме в цьому ювілейному році ми завершили його будову.

26-го березня 1988 року відбулося врочисте посвячення кондомінія священиками українського православного і українського католицького віровизнань з урочистою ювілейною програмою. Українська громада молилася разом зі своїми духовними пастирями, цим разом і православні священики і також парох української католицької церкви спільно відправляли Богослужбу на площі кондомінія. Усі ми, члени однієї нації і однієї громади в Норт Порті, раділи, що о. протопресвітер Теодор Форостій і о. Омелян Наконечний — православний і католицький разом молилися за український нарід.

Під час посвячення співав хор під дириґентурою інж. Павла Грабовича. Посадник міста Норт Порт привітав українську громаду з придбанням величавого кондомінія Українського Села.

По посвяченню присутні перейшли до залі осередку, де мали змогу підкріпитися смачною перекускою, яку приготовили пані під зарядом Віри Довгань. Гості, зокрема ті, що прибули з поза Норт Порту, мали змогу оглядати новобудову та її апартаменти. Участь у святі взяли понад 400 осіб, багато було також з-поза української громади.

Положення кондомінія вигідне. Він межує з осередком св. Андрія, в якому вже є велика заля для прийнять з модерною кухнею та вповні уряджена каплиця, що вигідно приміщує понад 250 осіб. Усі апартаменти кондомінія однакові, кожний має дві спальні і дві лазнички. Кондоміній має дві вінди, посередині внутрішньої площі — купальний басейн. Віддаль до великої морської пляжі — 12 миль, а до Теплого озера у Ворм Мінераль Спрінґс — всего 15 хвилин ходу.

Мешканці кондомінія зобов'язані бути членами осередку св. Андрія, тому також мають можливість вповні користуватися його урядженнями.

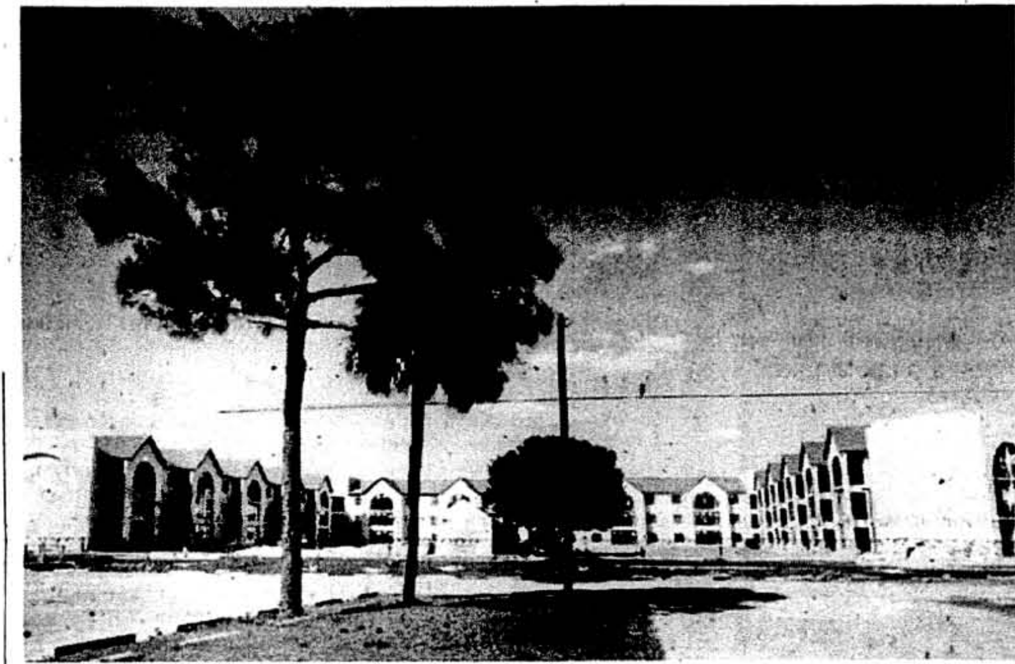
В циклі святкувань Тисячоліття Українського Християнства в Норт Порті вже була друга імпреза. 12 березня влаштувала величаву імпрезу українська католицька парафія при співучасти українських Владик Роберта Москаля і Василя Лостена та єпископа латинського обряду у Веніс Джана Йосифа Невіса. Торжественна Служба Божа була відправлена в катедрі у Венісі, співав хор дивізійників „Бурлаки" з Торонто. На Службі Божій виголосив проповідь єпископ Невінс, з якої деякі думки нам треба пригадати. Він з признанням нагадав, що католикам латинського обряду треба багато дечого навчитися від українців. Вони в обличчі довголітнього і безоглядного переслідування заховали релігійну і культурну традицію. Заховують вони ці цінності на поселенні в Америці. Це є Тисячоліття українців-католиків і також православних та інших віровизнань, тисячоліття українського народу і не може бути ніким заперечене.

Відзначення Тисячоліття з нагоди посвячення кондомінія Українське Село підготовляв Громадський комітет в Норт Порті. У його пляні є також відзначити соборно День Моління 29-го травня згідно з дорученням Крайового Комітету.

П. Т.

Посвячення Українського Села. Промовляє голова будівельного комітету Володимир Бориськевич.

Загальний вид на кондомініюм Українське Село в Норт Порті.

Заклики...

(Закінчення зі ст. 2)

ми й мають бути діти. В повсякденному клопоті швидко збігає час. Раптом помічаєш, що вони вже не такі малі. А дорослі діти — це ж і клопіт більший. Як же хочеться материнському серцю, щоб простелилася перед ними добра, щаслива дорога. Ніби все для цього є. Все? Ой, ні! Неспокійно в світі. Материнський зір — він особливий. Коли бачить, що стріляють у Нікараґуа, що підриваються на мінах, замаскованих під іграшками, афганські діти, падають палаючі стіни на палестинців, то материнське серце щоразу здригається. Я не можу спокійно читати про наших хлопців, які вже котрий рік у горах Афганістану допомагають нашим сусідам боронити свободу і гинуть там або повертаються понівеченими: війна ж! Заходиться болем серце, бо ми все пропускаємо через нього. І тоді хочеться охопити руками своїх дітей, захистити від тих страхіть, що є в світі. У моєму селі й досі не загоїлися рани минулої війни. Немає в нас сім'ї, в якій би не жив гіркий спомин про втрати рідних. То чому ж і сьогодні, більш ніж через сорок років після великої перемоги, в материнських серцях усе ще живе тривога за долю дітей? Нам би всім взятися за руки, міцно стиснути їх і заслонити дітей. Всім — це не лише матерям.

З дитинства пам'ятаємо, що в Древній Греції на час Олімпійських Ігор припинялися війни. Пам'ятаємо, бо це дивувало, викликало повагу до тих, древніх. А чому ж у наші часи постріли лунають іноді й на самих Олімпіядах, як було в Мюнхені? Ото й звертаюся до тебе, „Спортивна Газето". Невже не можуть олімпійці — а вони ж гордість своїх країн! — звернутися до урядів, до спортової громадськості із закликом: 'Припинімо війни! Сховаймо зброю!' Бодай на час ігор. І заяскравіють радістю материнські серця. Хай почнуть олімпійці. Їх почують, бо спорт нині — це і популярність і престижність країни. Це та сила, яка приваблює молодь. А молодь — майбутність землі. Хай увійде в усі оселі мир!" Кінець цитат.

Лист Ніни Манько підхопили колишні українські олімпійці і в свою чергу на його підставі написали листа до президента Міжнародного Олімпійського комітету Гуана Антонія Самаранча. В основному вони звертаються до президента МОК-у, щоб цей виступив публічно за збереження в світі миру та за припинення всіх війн і реґіональних конфліктів, очевидно в цьому числі брутальної війни, що її веде червона Росія в Афганістані.

Цей лист був поміщений в цьому ж числі „Спортивної Газети" в українській і англійській мовах. І знову треба відмітити ще один факт безоглядної русифікації та ненависти до всього, що українське. Коли в українському тексті олімпійці започаткували: „Звернутися до Вас спонукав лист матері п'ятьох дітей, з яким нас познайомила редакція української „Спортивної Газети", — то в англійському (без сумніву в перекладі спортового політрука-росіянина) замість української сказано „Спортівна Газєта", Кієв, СССР.

В українському тексті слідують підписи: Олексій Баркалов, Анатолій Бєлоглазов, Сергій Бєлоглазов, Сергій Бубка, Володимир Голубничий, Григорій Крисс, Наталія Кучинська, Валентин Манкін, Сергій Нагорний, Віктор Погановський, Зінаїда Турчина, Сергій Фесенко, Віктор Цибуленко.

Англійський текст імен русифіковано, Сергії стали „Серґеями", Володимир „Владіміром", Кучинська „Кучінская", Григорій „Ґріґорієм", Голубничий „Ґолубнічій".

З вісімдесятиліттям...

(Закінчення зі стор. 2)

короною для контрморфозису, над кольоровою вивіскою про завершений соціялізм.

Але цілком погасити образ Христа в народному серці неможливо: Він як східне сонце, знов з'являється в сутінках тотального поганства — освітити і зогріти обікрадені душі божевільною любов'ю: в милосердя і порятунок. Християнське відродження неминуче: на віднову всього великосвіту віри, вспадкованого з першоджерел Києва, починаючи від хрещення Руси-України.

Первопрестольний город, по пророчому слову апостола Андрія, маючи 400 церков і величезний світильник істини і святости життя: Печерський монастир осяяв вірою простори аж до „краю землі" — на Півночі.

Печерська Лавра, за коротку добу, зібрала понад вісімсот великих праведників: винятковий приклад в історії християнства.

Київська Свята Русь творила неповторну будову в европейських віках: народ і церква зблизились так, що становили цілість, і ця формація світла, за висловом новочасного західного мислителя: в „метафізичну структуру історичної нації" цілком відповідно до її вдачі, до народної душі.

...

...життьовий ідеал старого Києва відроджується в діяльності братств і подвигах запорозького козацтва, народного ордену християнського лицарства, як спадкоємця великої дружини. Відроджується ідеал — творами Сковороди і Шевченка; працею Кирило-Методіївського братства; світиться в житті народу аж до війни 1914 року і до революції, навіть жевріє і потім: до Другої світової війни і після неї, після страшенного тиску боговорожої диктатури в її контрморфозисі.

Тому в „Свідку" я з особливою увагою відбудовував світляні обриси ідеалу в духовому всесвіті з святокиївського часу. З ним здійсниться призначення народу, силою Провиду Божого; як помножені таланти в Євангельській притчі, — принести свій здобуток: здійснений ідеал неповторної побудови: народ — Церква. Трудно? — неймовірно?

В Христі все Можливе! — проголосив Павло"

В Христі все все Можливе — вірить Поет і закликає нас вірити в силу Спасителя.

В цьому, мабуть, божественна місія Поета.

Сьогодні він без безперестанку пише свої поезії, есеї. І все це найбільше робить серед природи, на лоні природи, з Богом і природою наодинці.

Він зростається з своїм світом. А кожне його слово — мікросвіт.

І живе, наче подвижник... Так мабуть і треба. Так мабуть і визначено йому, нам визнаними силами, щоб він усе сам так пережив і описав нам переживши, бо він не даремно одержимий, він мандруючий при відсвітах безсмертя!

ПОДЯКА

УПРАВІ ВІДДІЛУ ОБ'ЄДНАННЯ б. ВОЯКІВ УКРАЇНЦІВ в АМЕРИЦІ (ОбВУА)

З нагоди смерти мого **МУЖА**

св. п. МИКОЛИ ТЕРЛЕЦЬКОГО

сотника-лікаря Української Галицької Армії, який відійшов у Вічність 6-го квітня 1988 року, відділ ОбВУА в Нюарку дав доказ глибокої сердечности і співчуття для мене і моєї родини. Ви виявили до свого товариша по зброї багато пошани і зорганізували величавий похорон, в якому взяли участь всі діючі комбатантські організації в Нюарку зі своїми прапорами і членством. Тим ви віддали Йому останній вояцький салют.

Ваша організація збирає і зберігає світлини і документи з часів нашої визвольної боротьби 1914-21 років, щоби передати їх будучим поколінням. За це діло ваша організація заслуговує на підтримку і признання цілої громади.

Я вірю, що дух мого незабутнього мужа був разом з нами в часі його похорону і радувався виявами вашої симпатії до нього.

З цілого серця дякуємо вам, дорогі товариші по зброї.

Дружина ОЛЕКСАНДРА з родиною
Син НЕСТОР з родиною
Дочка ТАТЯНА з родиною

Нюарк, Н. Дж., 6-го травня 1988 року

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в понеділок, 30-го травня 1988 року упокоївся в Бозі на 83-му році життя в Аллентавн, Па. наш Дорогий

МУЖ, БАТЬКО І ДІДО

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР БІЛИНСЬКИЙ

уроджений в Стрийськім повіті, Зах. Україна

ПАРАСТАС — в середу, 1-го червня 1988 р. в похоронному заведенні Коґут, Еллентавн, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в четвер, 2-го червня 1988 р. о год. 9-ій ранку у церкві св. Марії у Еллентавн, Па., а відтак Тіло буде перевезене на український православний цвинтар в С. Бавнд Брук, Н. Дж.

Горем прибиті:
дружина — СТЕФАНІЯ
доньки —
ЛІДІЯ КЛЕЦОР з мужем ОЛЕКСАНДРОМ
ХРИСТИНА СМИТ з мужем ПОЛ
внуки —
ЛІЛЕЯ КЛЕЦОР
АНДРІЙ І ЛЯРИСА СМИТ
брат — о. ВАСИЛЬ з родиною
шваґер — ІВАН ЧАППИНСЬКИЙ з родиною
та ближча і дальша Родина в Америці, Україні та Польщі

Замість квітів пожертви просимо складати на Патріярхат.

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

Семена Авґустовича

народженого 11-го листопада 1902 року в селі Дусівці у Західній Україні,

відбулася

в дні 5-го травня 1988 року

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА в українській католицькій церкві св. Константина в Міннеаполісі, Мінн.

Про молитви за душу Покійного, вірного сина української землі просять —

дружина — МОТРЯ
і син — РОМАН

З глибоким болем у серці ділимося сумною вісткою, що в суботу, 14-го травня 1988 року, відійшла у Вічність наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА І БАБУНЯ

бл. п.

ІВАННА КАЧОР
з дому ЧЕРНЕЦЬКА

довголітня пластова виховниця і учителька Рідної Школи та громадська діячка.

ПАНАХИДУ відслужено у вівторок, 17-го травня в катедрі св. Володимира й Ольги, а ПОХОРОН відбувся в середу, 18-го травня 1988 р. з катедри на цвинтар „Всіх Святих" у Вінніпеґу, Канада.

У глибокому смутку залишилися:
муж — АНДРІЙ
доньки —
ЛЕСЯ ГАВРИЛЮК
СОФІЯ КАЧОР
МАРТА ГРИНЮК
сестра — ЕВГЕНІЯ БУЧКО
зяті —
ЗЕНОН ГАВРИЛЮК
ТАРАС ГРИНЮК
внуки —
РОМАН І НІНА ГАВРИЛЮКИ
АНДРІЙКО І СТЕПАНКО ГРИНЮКИ
шваґер — ІВАН БУЧКО

Замість квітів на свіжу могилу, родина просить складати жертви на Пласт (на виховну пластову літературу) або на Фундацію ім. Т. Шевченка. Адреси: PLAST — Ukrainian Youth Association, 623 Flora Avenue, Winnipeg, R2W 2S4, Ukrainian Canadian Foundation of Taras Shevchenko, 456 Main Street, Winnipeg, R3E 1B6, Canada.

Великий Клівленд у поклоні полк. Є. Коновальцеві

З ініціятиви ООЧСУ в січні ц.р. створено Громадський комітет для підготови вшанування пам'яті полк. Коновальця в 50-річчя вбивства його большевицьким агентом 23-го травня 1938 року у Роттердамі. За впливом українських злучених організацій той Комітет побільшено, щоб став виразником об'єднаної громади — і його ділова президія діяла в такому складі: Микола Попіл — голова, і з різними функціями (поазбучно): д-р Володимир Боднар, мґр Василь Ліщинецький, Василь Мудрак, проф. д-р Михайло Пап, Маруся Попович, Володимир Сторожинський та інж. Василь Хміляк. Почесний комітет очолювали Владика Роберт і митроф. прот. Степан Ганкевич, а патронат прийняло УЗО.

Старанням Комітету громадянство нашого поселення в неділю, 15-го травня віддало належний поклін покійному військовому командантові і провідникові нового націоналістичного політичного руху полковникові Євгенові Коновальцеві (1891-1938). Комітет з однодумців Провідника добре вив'язався із своїх плянів, і ми відчували досвід старокрайового покоління, яке до кінця життя „не схиляє вниз прапора"! Приємно було бути учасником цього релігійно-національного святкування, переведеного — на взір і похвалу всім — в єдності і з правильною програмою на належному рівні. Про ці елементи імпрез дбає місцева надбудова УЗО вже 60-ий рік.

О год. 5:30 сім місцевих духовників — митроф. прот. С. Ганкевич, шамбеляни Лев Тимків і Іван Ставинський, д-р Іван Тилявський, ОДБ, Христозор Хомин, ЧСВВ, Іван Наконечний і Юрій Сівко відправили в катедрі св. Йосафата в Пармі соборну Панахиду — і після неї присутні перейшли до залі ім. митроп. Шептицького на концерт, що тривав 95 хвилин.

Прапороносці внесли на удекоровану сцену прапори дев'яти організацій і при звуках сурмача діти поклали вінок перед портретом полковника. По відспіванні із Зоряною Шокалюк гимнів і проведенні о. митратом Ганкевичом молитви, голова М. Поглід коротким словом започаткував концерт. Усі мовчанкою вшанували пам'ять Провідника.

В дальшій програмі вечора, якою проводив д-р В. Боднар, почули ми дві доповіді, українські пісні і деклямацію. Проф. М. Пап представив історичну постать полк. Є. Коновальця на тлі доби, а мгр Осип Рожка, редактор „Сівача" у Стемфорді, зосередився на діяльности Провідника після програної війни. Студентка Дарія Ковчівна продеклямувала поезію Ярослави Бубнюк „На вічну і славну пам'ять вождя ОУН", а поміж їхніми виступами гість з Кентакі, оперний тенор Василь Мельничин наповняв нас красою рідних пісень, при акомпаньяменті піяністки Теодозії Кріслатої. Чудова арія „Владико неба і землі" Семена Гулака-Артемовського і революційний гимн „Не пора" закінчили це вдале вшанування героя українського народу Євгена Коновальця. Пам'яткою з цього дня стала виготовлена головою програмка, в якій надруковані також статейки про діяльність полк. Коновальця і про Тисячоліття християнства в Україні. Видання оплатила кредитівка „Самопоміч", яка розвинулася у 25-мільйоновий Українбанк.

Степан К.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Українки втринадцяте стали володарками чаші Европи

На початку травня ц.р. у Відні відбулися відплатні змагання фіналу ручного м'яча жіночих дружин, в яких славна київська дружина „Спартак" втринадцяте у своїй історії здобула чашу европейських чемпіонів. Звітова зустріч закінчилася ремісовим вислідом 17:17, але українки перемогли дружину австрійок „Гіпобанк" у Києві — 16:14 і цей вислід заважив на долі фіналу.

Переможні ґолі для українок здобули: Товстоган — 4, Турчин, Саменова, Базанова і Горбпо 3, Манько — 1. Крім них у складі чемпіонок Европи виступали теж Русначенко, Мічурин, Малько і Шевченко. Тренер дружини Ігор Турчин.

Ужгород на тенісовій карті Европи

На початку травня ц.р. в Ужгороді розпочався міжнародний юнацький турнір, в якому взяли участь найвизначніші тенісисти, юнаки з Болгарії, Китаю, Куби, Румунії, Польщі, СССР і України. У відкритті цього престижевого турніру взяв участь Жак Шаржелег (Франція), голова Европейської Тенісової Асоціяції. Після формальної церемонії відкриття турніру С. Коваленко, кореспондент київської „Спортивної Газети", провів з цим спортовим діячем розмову.

„Які ваші перші враження, мсьє Жак?", — запитав кореспондент.

„Організаційний Комітет доклав великих зусиль для успішного проведення змагань. Гадаю, вони пройдуть на вищому рівні, — сказав Жак Шаржелег. — В даний час ми спільно з федерацією тенісу СССР проводимо паралельно три турніри: в Ужгороді, Ташкенті й Сочі. Гадаю, що для ужгородського турніру слід встановити окремий термін. Тут я знайшов розуміння з боку представників української тенісової федерації.. я вважаю, що ужгородський турнір має стати традиційним. У цьому місті є всі умови для успішного проведення змагань найвищої ранги. Внесу пропозицію на засіданні Европейської Тенісової Асоціяції провести в Ужгороді офіційний „дорослий" турнір в закритому приміщенні, наприклад, зимовий дружиновий за чашу Европи... Я бачу, що теніс на Закарпатті у пошані. Так що Ужгород має всі шанси з'явитися на тенісовій карті Европи", — закінчив свою розмову Жак Шаржелег.

Згідно з вислідами до півфіналу юначок дійшли: Настасе (Румунія), Ангелова (Болгарія), Лугіна (Україна) та Мартакова (СССР). У півфіналі Ангелова елімінувала Настасе, а Мартакова Лугіну. У фіналі Ангелова остаточно перемогла росіянку — 6:3, 2:6, 6:3 і таким чином здобула чемпіонат турніру.

У чвертьфіналі точилася гостра боротьба в групі юнаків між Сербайлом (Україна) і Кухтою (Польща), в якій переміг тенісист з Ужгороду лише у тай-брейку — 7:5, 7:6. Так же завзято змагалися Шадієв (Україна) з Онілою (Румунія), переміг Шадієв з таким же рахунком. У півфіналі Сербайло (Україна) переміг Синякова (СССР) 6:2, 6:0, а Шадієв Медіну (Куба) — 6:1, 7:6. В чисто українському фіналі, завдяки підтримці глядачів Сербайло переконливо переміг Шадієва — 6:0, 6:4.

У подвійних змаганнях Шадієв-Рибалко (Україна) перемогли Медіну-Кордову (Куба) — 6:4, 6:4. В групі юначок переможцями вийшла пара Чернишова-Бодяхі.

Ужгород, що має 95-річну тенісову традицію, не розлучається з тенісом. Невдовзі тут відбудеться перший етап чоловічого чемпіонату СССР.

Висліди футбольних змагань за чемпіонат вищої ліги СССР

У черговій рунді розгривок за чемпіонат вищої ліги СССР українські клюби здобули такі висліди:

Київське „Динамо" перемогло „Зеніт" Ленінград — 2:0 і таким чином позбавило цей клюб з позиції лідера в показнику табелі ігор, яку перейняв литовський клюб „Жальгіріс".

Дніпропетровське „Дніпро" вийшло переможцем з азербайджанським клюбом „Нефтчі" — 3:2.

Харківський „Металіст" переміг московський „Льокомотив" вислідом — 1:0.

Одеський „Чорноморець" вийшов переможцем з Єреваном — 2:1.

Донецький „Шахтар" закінчив на виїзді в Москві ремісовим вислідом свою зустріч з місцевим клюбом „Динамо" — 1:1.

Вершок показника табелі ігор вищої ліги СССР (перша п'ятка)

	Точки
1. Вільнюс „Жальгіріс"	14:6
2. Київ „Динамо"	13:5
3. Ленінград „Зеніт"	13:4
4. Москва „Спартак"	13:5
5. Дніпропетровське „Дніпро"	13:7

В чергових змаганнях за чемпіонат І-ої ліги і вхід до вищої, Львівські „Карпати" перемогли на виїзді в місті Перм місцевий клюб „Зірка" вислідом — 2:0. Переможні ґолі для „Карпат" здобули — Лендєл і Медвідь.

Після тієї перемоги „Карпати" займають в показнику табелі ігор 10-те (з 22-ох) місце з точками 7:7 і відношенням ґолів 11:6.

Шаховий чемпіонат України серед жінок

У Ворошиловграді продовжуються гри жінок за шаховий чемпіонат України, в яких після сімох рунд ведуть А. Бєлаковська і Т. Морозова з Одеси та міжнародний майстер Л. Мучник з Миколаєва. Усі троє досі здобули по 5,5 точки. Крім них учасницями чемпіонату є: Непеїна, Сон, Гавриш, Ґросман, Березіна, Ручйова, Шляхтич, Семенова, Титова і Бакланова.

Змагання турніру продовжуються.

(от)

АЛЬМАНАХ УНС'89

Редакція „Свободи" приймає до розгляду матеріяли до Альманаха на 1989 рік, в якому припадає 175-ліття з дня народин Тараса Шевченка і 25-ліття відкриття пам'ятника в його пошану у Вашінґтоні, як теж 50-ліття проголошення незалежности Карпатської України, 95-ліття УНСоюзу. Статті на ці та інші теми можна присилати до 16-го липня 1988 року. — Ред.

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Ронапда Реґена подала до відома, що її намагання переконати панамського ґенерала Мануеля Норієґу уступити із провідного посту в країні у заміну за відтягнення проти нього оскаржень у торгівлі наркотиками, не увінчалися успіхом, як також і те, що дальших переговорів в цьому напрямку не передбачується. Не зважаючи на те, в Панамі один із міністрів кабінету заперечив те, що переговори провалилися та висловив сподівання, що вони відновляться знову з поворотом президента Р. Реґена з Москви.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА Ч. 14

М. Липовецький, Торонто	35.00
І. Барицький, Вестон	20.00
О. Бедрій, Ню Йорк	20.00
В. Левицький, Торонто	17.00
О. Кузан, Торонто	15.00
І. Павлюк, Калґери	15.00
М. Босий, Чикаґо	12.00
В. Бурдьо, Фаєтвілл	12.00
А. Велик, Рочестер	12.00
М. Гопосніченко, Парма	12.00
М. Рішан, Вебстер	12.00
К. Сітко, Торонто	12.00
О. Томчик, Міннеаполіс	12.00
В. Барабаш, Гартфорд	10.00
Б. Ващинський, Бока Рейтон	10.00
Л. Лукомський, Мт. Проспект	10.00
М. Station Станіславський, Торонто	10.00
О. Тарнавський, Торонто	10.00
Я. Яблонський, Саінт Жолієн Монткам	10.00
І. Андрусяк, Торонто	8.00
М. Бручковський, Су Саінт Марі	8.00
О. Бачинський, Ст. Ленард	7.00
І. Дуда, Перкінсфілд	7.00
Д. Галушка, Стовфвілл	7.00
Н. Дністрян, Каллікун	7.00
М. Литвинець, Рочестер	7.00
О. Радиш, Ню Йорк	7.00
Д-р І. Стеців, Смитерс	6.00
Р. Балабан, Торонто	5.00
Д. Бобеляк, Нюарк	5.00
А. Величковський, Флорем Парк	5.00
Л. Ґумовський, Ірвінґтон	5.00
М. Дребич, Бронкс	5.00
Я. Єндик, Едмонтон	5.00
В. Канитський, Пало Альто	5.00
Д-р Е. Клюфас, Потакет	5.00
С. Купчик, Балтимор	5.00
О. Лукашевич-Полон, Кюка Парк	5.00
М. Мельникович, Асторія	5.00
М. Нагачівець, Торонто	5.00
Н. Пелех, Вестон	5.00
М. Плеш, Виндгем	5.00
С. Яворський, Пальм Ковст	5.00
М. Лопушанський, Стерлінґ Гайтс	4.00
Ю. Федюк, Миддлтавн	4.00
Р. Бабяк, І. Віллістон	2.00
В. Бриґідир, Монтреаль	2.00
В. Бурак, Гартфорд	2.00
Ю. Війтович, Чикаґо	2.00
А. Волошин, Парма	2.00
О. Вонторський, Філядельфія	2.00
Б. Галаган, Ню Йорк	2.00
А. Гладипович, Монтреаль	2.00
Д-р М. Гладишевський, Калґери	2.00
М. Голан, Чикаґо	2.00
М. Грицишин, Торонто	2.00
Л. Гуменюк, Лонґ Айленд Сити	2.00
Д-р В. Гуцуляк, Ст. Пітерсбурґ	2.00
Х. Ґомез, Вестмінстер	2.00
М. Ґордон, Гартфрод	2.00
Т. Давидович, Монтреаль	2.00
Т. Дідощак, Бейсайд	2.00
Л. Дубина, Челтенгам	2.00
К. Житинська, Парксвілл	2.00
М. Залуцький, Бронкс	2.00
І. Зелем, Вотерфорд	2.00
О. Ільків, Бруклин	2.00
А. Кащук, Трентон	2.00
Дж. Кибалюк, Дес Плейнс	2.00
В. Копельців, Колюмбус	2.00
В. Левицька, Ню Йорк	2.00
В. Лесюк, Санта Моніка	2.00
А. Леуш, Ґлен Спей	2.00
С. Мазяр, Сен Гозе	2.00
Р. Мандзи, Ню Йорк	2.00
З. Матла, Філядельфія	2.00
Е. Марущак, Ля Верн	2.00
С. Матвійків, Вільмінґтон	2.00
З. Мартинець, Чикаґо	2.00
Р. Марчак, Дірборн	2.00
Л. Медицька, Парма	2.00
Д. Микита, Фінікс	2.00
О. Наґірний, Ізлінґтон	2.00
В. Новак, Ватерльо	2.00
В. Палійчук, Клівленд	2.00
М. Пацура, Філядельфія	2.00
О. Перейма, Баффало	2.00
Ю. Рокіський, Вейн	2.00
П. Семанків, Вілліматник	2.00
В. Синенький, Баррінґтон	2.00
П. Стеткевич, Виндсор	2.00
М. Тимчишин, Чикаґо	2.00
С. Тополюк, Рочестер	2.00
М. Троян, Вотертавн	2.00
П. Федорко, Редфорд	2.00
І. Форд, Чикаґо	2.00
В. Цибрівський, Пейнтсвілл	2.00
М. Янович, Вілліматник	2.00
І. Яринюк, Медисон Гайтс	2.00
П. Гудак, Спрінґ Веллі	1.00

